

CREAREA, DEZVOLTAREA ȘI VALORIFICAREA CONȚINUTULUI DIGITAL ÎN INSTITUȚIILE INFO-DOCUMENTARE DIN REPUBLICA MOLDOVA

Veronica BORSȘ,
Biblioteca Națională
a Republicii Moldova

Rezumat: Autorul evidențiază rolul și importanța creării, dezvoltării și valorificării conținutului digital în instituțiile info-documentare din Republica Moldova în ultimii 10 ani. Articolul relevă atât procesul de creare a conținuturilor digitale a colecțiilor de patrimoniu cultural și intelectual în biblioteci, muzee, instituții științifice, cât și impactul valorificării colecțiilor de patrimoniu din Republica Moldova.

Cuvinte-cheie: conținut digital, servicii electronice, Programul „Memoria Moldovei”.

Abstract: The author highlights the role and importance of creation, development and valorization of digital content in info-documentary institutions in the Republic of Moldova during the last ten years. The article reveals the process of creation of digital content regarding cultural and intellectual heritage collections in libraries, museums, scientific institutions, and the impact of valorization of heritage collections in the Republic of Moldova.

Keywords: digital content, electronic services, "Memory of Moldova" Program.

Pentru a avansa în continuare în dezvoltarea unei societăți moderne digitizate, în anul 2013 Guvernul și-a formulat viziunea în acest sens, prin Strategia națională de dezvoltare a societății informaționale „Moldova digitală 2020”, iar eforturile instituțiilor vizate în documentul de politici sunt concentrate pe dimensiunea dezvoltării infrastructurii de comunicații electronice, dezvoltării conținutului digital local și a serviciilor, educației TIC, consolidării încrederii și siguranței în spațiul virtual. În acești ani de implementare, un segment semnificativ al Strategiei este deja transpus în viață de către autoritățile și instituțiile publice și ne permite să facem o evaluare a celor realizate,

atestând o maturitate a ramurii tehnologiei informației și comunicațiilor din Republica Moldova.

Republica Moldova a realizat progrese importante în implementarea tehnologiilor societății informaționale, fiecare al doilea cetățean este utilizator de Internet, mai mult de jumătate din gospodăriile casnice au cel puțin un calculator, majoritatea gospodăriilor casnice conectate au acces la Internet în bandă largă, țara fiind plasată după viteza de acces la Internet printre primele 20 în lume, este implementat pașaportul biometric, sistemul e-Declarații, harta digitală, țara a aderat la inițiativa „Date Governamentale Deschise”, este în desfășurare proiectul „e-Transformare a

guvernării” etc. [6]

Conținut digital și servicii electronice – promovarea generării conținutului și serviciilor digitale

Prin digitalizare este asigurată realizarea misiunii de bază a unei biblioteci: crearea și consolidarea obiceiurilor de lectură și de utilizare a noilor tehnologii de la o vârstă fragedă, sprijinirea educației atât la nivel individual (autoeducație), cât și la nivel instituțional, pentru orice treaptă a educației formale, oferirea posibilităților de dezvoltare a creativității personale, conștientizarea importanței patrimoniului cultural, artei, realizărilor științifice și inovațiilor, asigurarea accesului la serviciile și produsele culturale, promovarea dialogului intercultural, favorizarea diversității culturale, asigurarea accesului cetățenilor la informații și servicii comunitare.

Patrimoniul cultural, în ciuda importanței sale cruciale pentru societate, valoarea educativă, civilizatoare și, nu în ultimul rând, economică a patrimoniului cultural, pentru întreaga societate, este de interes public. Adunarea Generală a ONU a integrat pentru prima dată în Agenda 2030 rolul culturii, prin patrimoniul cultural și creativitatea, ca facilitator al dezvoltării durabile în cadrul Obiectivelor de Dezvoltare Durabilă. Patrimoniul cultural poate oferi o platformă pentru dezvoltarea și testarea de noi abordări care demonstrează relevanța patrimoniului pentru dezvoltarea durabilă, iar contribuția moștenirii la dezvoltarea umană durabilă este majoră.

Digitizarea patrimoniului cultural în scopul conservării, prezervării colecțiilor și accesului facil al utilizatorului la informații este un procedeu folosit deja în toate bibliotecile din lume, iar bibliotecile digitale reprezintă mijlocul cel mai eficace de rezolvare a problemelor legate de păstrarea, căutarea și găsirea documentelor în timp util, într-o eră a informației când volumul documentelor crește exponențial, iar procedeele de arhivare devin o necesitate.

Republica Moldova ține pasul cu timpul, „dar cu pași mici” în ceea ce înseamnă valorificarea conținuturilor de patrimoniu în special salvagardarea moștenirii culturale scrise prin crearea conținuturilor de moște-

nire culturală scrisă, inclusiv cărți, manuscrise, tipărituri vechi și rare, documente de arhivă, alte documente patrimoniale.

Printre instituțiile care efectuează digitalizarea conținuturilor identificate, pot fi menționate, în primul rând, bibliotecile. Prin digitalizare este asigurată realizarea misiunii de bază a unei biblioteci: conștientizarea importanței patrimoniului cultural, artei, realizărilor științifice și inovațiilor, asigurarea accesului la serviciile și produsele culturale, promovarea dialogului intercultural, favorizarea diversității culturale, asigurarea accesului cetățenilor la informații și servicii comunitare, sprijinirea educației atât la nivel individual (autoeducație), cât și la nivel instituțional etc.

Conform conceptului edificării societății informaționale în RM, bibliotecile, de rând cu muzeele și arhivele, sunt considerate ca deținătoare a resurselor informaționale naționale și, respectiv, trebuie să contribuie la dezvoltarea acestora. Bibliotecile sunt parte componentă și a *Programului național de informatizare a sferei culturii pentru anii 2012-2020*, în această sferă, printre cele mai importante pot fi menționate: echiparea bibliotecilor publice cu echipament și tehnologii pentru accesarea informațiilor, crearea punctelor de acces public la internet, crearea conținuturilor digitale integrate la nivel național și european, extinderea proiectului SIBIMOL, crearea Bibliotecii Naționale Digitale „Moldavica”.

La începutul anului 2011, efectuându-se un studiu, s-a stabilit că din cele 1.383 de biblioteci publice care activau în Republica Moldova, doar 17,2 % (238) erau dotate cu computere, la Internet fiind conectate 10,8 % (149) din numărul total de biblioteci sau 62,6 % din numărul bibliotecilor dotate cu computere. Doar 3,4% (47) de biblioteci publice dispuneau de pagina web, iar diferența dintre nivelul de informatizare a bibliotecilor din spațiul rural față de cele din spațiul urban este alarmantă. Astfel, din cele 1.218 biblioteci publice de la sate, doar 142 (11,6%) dispuneau de un calculator, doar 5,5% (67) beneficiau de conexiune Internet și doar 12 (1%) au pagina web. [4]

Datele statistice la finele anului 2019 arată că în Republica Moldova activează

2.674 de biblioteci, din care 1.811 (64%) sunt dotate cu calculatoare, iar 1.621 (57 %) sunt conectate la Internet. Din numărul total al bibliotecilor din RM, doar 145 (5,8%) dețin pagina web sau bloguri.

Anul de referință	Nr total biblioteci	Nr biblioteci care dețin calculatoare	Nr biblioteci conectate la Internet	Nr biblioteci dispun pag. Web/ bloguri	Nr doc. electronice	Nr. personal informaticieni (ingineri, programatori, administratori)
2016	2.790	1042	894	104	27017594	64
2017	2.720	1698	1.533	155	27096774	70
2018	2.690	1774	1566	145	27165944	58
2019	2.674	1.811	1.621	145	3.693.904	69

Numărul documentelor electronice deținute de către biblioteci la finele anului 2019 a ajuns la 3.693.904 unități, iar cataloage electronice create și dezvoltate în biblioteci – 20 (1,3%).

Totodată transpunerea pe suport digital a fondului de carte, a patrimoniului cultural și intelectual, crearea conținuturilor digitale pentru multe biblioteci este un proces continuu și de durată, care decurge lent din motive financiare și umane.

Ministerul Educației, Culturii și Cercetării implementează *Programul de informaticizare a sferei culturii pentru anii 2012-2020*, sub egida căruia se efectuează digitizarea colecțiilor și arhivelor Bibliotecii Naționale și a 6 muzee din subordinea ministerului.

Astfel, încă în anul 1996 a fost elaborat Programul Național „Memoria Moldovei”, sub egida Bibliotecii Naționale a Republicii Moldova și aprobat de Comitetul Național „Memoria Moldovei”. Întemeiat, conceptual, pe programul UNESCO „Memory of World” (c II-95 /WS-11), acest document integrează eforturile și strategiile celor mai importante biblioteci, muzee și ale Arhivei Naționale în ceea ce privește salvagardarea, conservarea și prezervarea moștenirii culturale scrise a Republicii Moldova. Partenerii Programului Național „Memoria Moldovei” sunt: Muzeul Național de Arheologie și Istorie a Moldovei, Muzeul Național de Etnografie și Istorie Naturală, Muzeul Național de Arte Plastice al Republicii Moldova, Muzeul Literaturii Române „Mihail Kogălniceanu”, Arhiva Națională a Republicii Moldova, Muzeul Pedagogic Republican, Biblioteca Științifică Centrală (Institut) „Andrei Lupan” a Academiei de

Științe a Moldovei, Biblioteca Științifică a Universității de Stat din Moldova, Biblioteca Științifică a Universității de Stat de Medicină și Farmacie „N. Testemițanu”, Biblioteca Republicană Științifică Agricolă a Universității Agrare de Stat din Moldova, Biblioteca Științifică a Universității de Stat „A. Russo”, municipiul Bălți, Biblioteca Universității de Stat din Tiraspol (cu sediul la Chișinău), Camera Națională a Cărții.

Registrul Programului „Memoria Moldovei” este rezultatul unei munci de cercetare efectuate în instituțiile deținătoare de documente patrimoniale, în baza unei metodologii speciale aprobate de Comitet-

ul Național „Memoria Moldovei”. În baza lui se efectuează pașaportizarea documentelor incluse și se organizează activitățile și lucrările de restaurare, prezervare și conservare [2]. Conform prevederilor programului „Memoria Moldovei”, în structura BNRM a fost creat și dotat Centrul Național de Conservare și Restaurare și Centru de Digitizare a publicațiilor vechi și rare. Primele publicații digitizate în Biblioteca Națională a RM a fost prima tipăritură moldovenească – „Cazania lui Varlaam” (1768) și revista „Viața Basarabiei” (1932

– 1933), perioada 2002-2003. Iar în 2010 a fost lansată Biblioteca Națională Digitală Moldavica, având ca scop: salvagardarea moștenirii culturale scrise prin trecerea ei pe suport electronic, reducerea accesului fizic direct la originale și efectuarea unor lucrări speciale de restaurare, conservare și prezervare; oferirea accesului liber pentru toți la moștenirea națională scrisă digitizată, utilizarea ei în activitatea de culturalizare, educație, cercetare; valorificarea documentelor deținătoare de patrimoniul național scris și imprimat.

În această perioadă, Biblioteca Națională a Republicii Moldova a continuat digitalizarea patrimoniului național imprimat inclus în registrul Programului Național „Memoria Moldovei” și crearea Bibliotecii Naționale Digitale Moldavica ca parte componentă a Bibliotecii Europene. Registrul programului cuprinde edițiile vechi și rare, manuscrisele, actele și documentele de arhivă, artefactele, obiectele muzeale care constituie nucleul patrimoniului

național scris și imprimat și care urmează să fie păstrate și valorificate în strictă conformitate cu cerințele programului UNESCO.

Actualmente, pentru această colecție, sunt supuse digitizării doar documentele păstrate pe teritoriul Republicii Moldova de importanță națională, o prețioasă mărturie a culturii poporului nostru.

În prezent Biblioteca conține peste 7.044 obiecte digitale:

 Cărți – 1194	 Publicații seriale – 4276	 Manuscrise – 11
 Ex-librisuri – 61	 Cărți poștale – 65	 Hărți – 4
 Note – 8	 Teze de doctorat – 820	 Colecția „Tiraspol-Balta” – 940

Prin digitizarea tezelor de doctorat, fiind de unicat, va permite accesul la documente full-text în format digital și condiții optime pentru păstrarea exemplarului tradițional.

La etapa a doua proiectului Biblioteca Națională Digitală „Moldavica” urmează să fie adăugate și obiectele digitale ale tuturor documentelor incluse în Registrul Programului Național „Memoria Moldovei”, cuprinse în colecțiile celor 8 biblioteci mari, 6 muzee și ale Arhivei Naționale – parteneri ai Programului.

În prezent, în toate instituțiile-partener Programului, din numărul total de documente de patrimoniu au fost valorificate colecțiile prin digitizare la circa 23%. Colecțiile muzeelor însumează peste 571 mii de piese de patrimoniu cultural, care reprezintă istoria și cultura națională și universală. Muzeele au implementat programe de evidență electronică a patrimoniului muzeal și de formare a bazei de date privind bunurile culturale mobile aflate în proprietatea lor.

<i>Categoriile de documente</i>	<i>Numele instituției/ parteneri</i>	<i>Nr unități/ volume</i>
Cărți Reviste Ziare Buletine Hărți	Muzeul Pedagogic Republican	178
	Muzeul Literaturii Române „Mihail Kogălniceanu”	431
	Muzeul Național de Arheologie și Istorie a Moldovei	264
	Muzeul Național de Etnografie și Istorie Naturală	242
	Muzeul Național de Arte Plastice al Republicii Moldova	28
	Camera Națională a Cărții din Moldova	347
	Biblioteca Universității de Stat din Moldova	60
	Biblioteca Universității de Stat din Tiraspol din RM	2
	Biblioteca Științifică a Universității de Stat de Medicină și Farmacie „N. Testemișanu”	102
	Biblioteca Științifică a Universității de Stat „A. Russo”	1352
	Biblioteca Republicană Științifică Agricolă a Universității Agrare de Stat din Moldova	80
	Biblioteca Științifică Centrală (Institut) „Andrei Lupan” a Academiei de Științe a Moldovei	1381
	Arhiva Națională a Republicii Moldova	3750
<i>Total</i>		<i>8039 unități</i>

Coagularea patrimoniului național digital și expunerea în mod unitar în mediul on-line este poate cea mai complexă componentă a acestui proiect, colecțiile de publicații de patrimoniu din bibliotecile acestor instituții fiind încă nevalorificate.

Serviciul de Stat de Arhivă digitalizează 4 fonduri al Fondului Arhivistic Național (sunt transferate în format digital 47% din aceste fonduri). Arhiva Națională a RM a efectuat procedura de digitizare a documentelor istorice – 250.000 de manuscrise din epoca modernă, fiind creată prima bază de date digitalizată a documentelor istorice. Documentele vechi pot fi accesate online, conținând informații despre emitent și un

mic rezumat. Digitalizarea a fost necesară pentru a proteja manuscrisele prețioase, majoritatea documentelor scanate fiind redactate în limbile slavonă și română. Proiectul de digitalizare a documentelor de la Arhiva Națională a fost implementat timp de doi ani (2015-2017) cu suportul Guvernului Estoniei. Însă colecțiile de publicații de patrimoniu din bibliotecile acestor instituții sunt încă nevalorificate.

Academia de Științe a Moldovei a elaborat recomandări pentru creșterea conținutului științific digital național până în anul 2020, în corelare cu obiectivele politicilor în domeniu. De asemenea, a fost efectuată o analiză comparată a domeniului public

digital din RM cu situația din spațiul european, care a relevat o dezvoltare mai slabă la nivel național. A consolidat conținutul revistelor științifice acreditate din RM în Instrumentul Bibliometric Național (30 de mii de publicații, 40% din conținutul științific național anual).

Biblioteca Științifică (Institut) „Andrei Lupan” a executat activități de digitizare, prelucrare, stocare a 9.000 de dosare (fiecare cca 300 pag.) din fondul arhivistic al AȘM; 1.000 de dicționare și enciclopedii universale și tematice; 30 de cărți din Fondul „Cartea rară”.

Finalul strategic al proiectului Programului Național „Memoria Moldovei”: urmează să fie creată Biblioteca Națională Digitală „Moldavica” așa cum ea fost concepută cu toate instituțiile partenere integrate într-o bază de date unică, asigurându-se astfel accesul utilizatorilor la colecțiile patrimoniale digitale naționale.

Crearea conținuturilor digitale în bibliotecile universitare din Republica Moldova

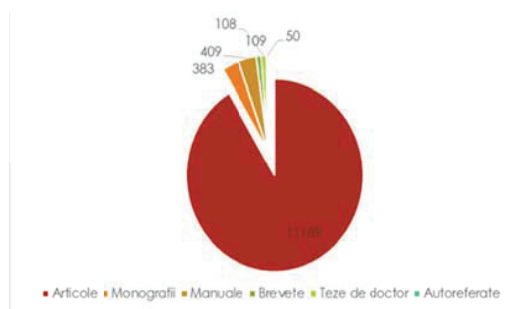
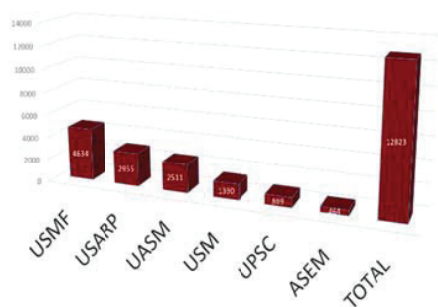
Mișcarea Accesul Deschis a încurajat mai multe universități și instituții de cercetare să creeze și dezvolte produse de promovare a rezultatelor științifice în mediul online.

Bibliotecile universitare au continuat procesul de conservarea și diseminare a pa-

trimoniul științific prin crearea repozitoriilor instituționale, care este un bun punct de cotitură pentru a regândi mecanismul și mijloacele de conservare și diseminare a informațiilor științifice. Prin implementarea Proiectului „Servicii Informaționale Moderne pentru Îmbunătățirea Calității Studiilor” (MISISQ), șapte biblioteci universitare creează repozitoriile digitale.

Parteneriatul la nivel național este realizat între bibliotecile: Biblioteca Științifică Medicală a Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” (*care deține și funcția de coordonator al proiectului la nivel național*), Biblioteca Centrală a Universității de Stat din Moldova, Biblioteca Tehnico-Științifică a Universității Tehnice a Moldovei, Biblioteca Republicană Științifică Agricolă a Universității Agrare de Stat din Moldova, Biblioteca Științifică a Academiei de Studii Economice din Moldova, Biblioteca Științifică a Universității de Stat „Alec Russo” din Bălți, Biblioteca Științifică a Universității Pedagogice de Stat „Ion Creangă”.

Astfel, au fost dezvoltate 7 repozitorii digitale instituționale pe domenii de știință. Conținutul repozitoriilor este alcătuit, din informații bibliografice, rezumate și textul integral al publicațiilor [8, p. 106].

Numărul total de documente stocate în repozitoriile digitale constituie la 12 iulie 2018 12.823 de publicații.

Pentru a crește vizibilitatea repozitoriilor instituționale la nivel internațional, acestea au fost înregistrate în: Directoriul Repozitoriilor cu Acces Deschis (OpenDOAR) și Registrul Repozitoriilor cu Acces Deschis (ROAR).

Pe parcursul anilor 2018-2019, alte 4 bi-

blioteci au creat repozitoriile instituționale pe domenii de știință: Biblioteca Universității de Stat de Educație Fizică și Sport, Biblioteca Institutului Național de Cercetări Economice, Biblioteca Universității de Administrare Publică, Biblioteca Universității de Muzică, Teatru și Artă.

Bibliotecile universitare au reușit să creze un spațiu informațional unic, cu șanse egale de acces la informație pentru întreaga comunitate academică din țară [3].

Menționăm în mod deosebit implicarea Camerei Naționale a Cărții pentru digitizarea colecțiilor. Astfel, aceasta ține la zi colecția digitală de patrimoniu „Basarabia-na” (sec. XV-XX), 1450 de titluri (circa 170 638 pagini) și „Bibliografia Națională” (117 458 titluri).

Biblioteca Municipală „B. P. Hasdeu” dezvoltă o colecție de peste 200 de documente electronice și digitizate; Biblioteca Științifică Medicală a Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”, Biblioteca Științifică a Universității de Stat „Alec Russo” din Bălți.

În anul 2020 și Biblioteca Națională a Republicii Moldova a lansat Repozitoriul Național Tematic în Biblioteconomie și Științe ale Informării din Republica Moldova (MOLDLIS) <http://moldlis.bnrm.md/>. Repozitoriul Național Tematic în Biblioteconomie și Științe ale Informării din Republica Moldova pune la dispoziția tuturor bibliotecarilor din țară, publicului interesat, acces la arhiva electronică deschisă a rezultatelor intelectuale în domeniul biblioteconomiei și științelor informării (conținuturilor digitale tematice). Arhiva electronică deschisă, cumulativă, constituită și gestionată de Biblioteca Națională a Republicii Moldova, în colaborare cu Bibliotecile Sistemului Național în vederea acumulării, stocării, conservării și diseminării rezultatelor activității de cercetare, este un mijloc de facilitare a cercetării în domeniul Biblioteconomie și Științe ale Informării.

Repozitoriul Național Tematic are ca obiective: asigurarea transparenței și amplificarea comunicării profesionale; creșterea numărului de citări a publicațiilor cercetătorilor/ specialiștilor în domeniu; promovarea imaginii domeniului și cercetătorilor în mediul informațional global; sporirea competitivității, vizibilității și impactului rezultatelor activității de cercetare în domeniul biblioteconomiei și științelor informării la nivel național și internațional; lărgirea

și facilitarea accesului publicului interesat la colecția de specialitate în formatul online, în mod deosebit a personalului de specialitate – în scopul dezvoltării competențelor profesionale, susținerii potențialului inovațional și creativ, avansării în carieră; fundamentarea unui sistem fiabil și accesibil de analiză bibliometrică (a publicațiilor în domeniul biblioteconomiei și științelor informării din Republica Moldova).

Colaborarea instituțiilor info-documentare

Pe parcursul ultimilor ani, Biblioteca Națională a organizat un șir de întruniri cu partenerii programului „Memoria Moldovei” pentru a sensibiliza și a-și exprima îngrijorarea privind starea tezaurului inestimabil, păstrat în colecțiile bibliotecilor, muzeelor și arhivelor, care se afla în pericol. Scopul întrunirilor profesionale a fost de a coagula patrimoniul național digital și de a-l expune în mod unitar în mediul online.

În anul 2018, în contextul Anului European al Patrimoniului Cultural 2018 și al Zilelor Europene ale Patrimoniului, s-a desfășurat Masa rotundă „Patrimoniul național digital: dezvoltare, colaborare”. Reprezentați ai 10 instituții au identificat și au adus în discuție bunele practici privind digitizarea, dinamica dezvoltării Registrului Național Memoria Moldovei (1998-2017), dezvoltarea și extinderea Bibliotecii Naționale Digitale Moldavica, conservarea patrimoniului documentar din cadrul Programului Național Memoria Moldovei (2000-2017), etc. Reuniunea profesională a scos în evidență necesitatea continuării procesului de schimb de experiență între instituțiile partenere în crearea conținutului digital, consolidarea relațiilor de cooperare.

Patrimoniul documentar scris, păstrat în colecțiile bibliotecilor, muzeelor și arhivelor presupune prezervare integrată într-un context de activități cu caracter social, economic și educațional și implică un complex de măsuri științifice, legislative, manageriale, administrative, sociale, economice, educaționale și culturale menite să asigure prezervarea (evidența, ocrotirea, conservarea, restaurarea).

Degradarea inevitabilă în timp a supor-

turilor fizice amenința grav moștenirea culturală, adunată de aceste instituții pe parcursul secolelor. Numai acțiuni concrete la nivel de stat pot împiedica distrugerea iminentă a acestor valori prin utilizarea tehnologiilor moderne, precum este digitizarea colecțiilor.

Astfel, Programul ar trebui să revină în atenția autorităților, să se transforme într-un proiect care să unească toate instituțiile de memorie într-un scop comun – de a valorifica și a deschide patrimoniul cultural pentru toți consumatorii din Moldova și globali cât mai larg posibil. Asigurarea continuității dezvoltării și difuzării conținutului digitizat al patrimoniului cultural scris din Moldova prin integrarea partenerilor în Biblioteca Digitală Moldavia este etapa la care urmează să depunem mult efort ca accesul la patrimoniul digitizat al bibliotecilor, arhivelor și muzeelor să fie extins și îmbunătățit.

Printre obiectivele urmărite în toate programele și strategiile de țară se numără: reducerea decalajelor digitale, dezvoltarea competențelor digitale, dotarea bibliotecilor și altor instituții cu echipament necesar pentru digitizare, asistența utilizatorilor pentru valorificarea conținutului științific digital, creșterea vizibilității interne și internaționale a acestuia.

Bibliotecile universitare (șapte biblioteci) au reușit să creeze un spațiu informațional academic unic. Au implementat concomitent în biblioteci Soft-ul Integrat de Bibliotecă ALEPH la finele anului 2015. Bazele de date au fost comasate în urma convertirii din diferite sisteme: TINLIB, Q-Series, TinRead, tot în anul 2015 a fost pus în funcțiune nucleul spațiului informațional academic – LibUniv Catalog PRIMO <http://primo.libuniv.md/> – catalogul colectiv partajat al Consorțiului bibliotecilor universitare din Moldova. Printr-o singură căutare se pot regăsi resursele informaționale concomitent în șapte biblioteci, inclusiv în

bazele de date abonate și din acces deschis. Catalogul partajat a devenit un instrument de informare bibliografică centralizat ce conține toate tipurile de resurse existente în bibliotecile partenere [1, p. 122].

Astfel, instituțiile care dețin conținut digital, în ultimii ani au organizat și au participat la un șir de seminare, ateliere de lucru, mese rotunde, instruirii, printre care: mesele rotunde „Valorificarea patrimoniului științific național prin conținut digital”, „Revistele științifice – catalizator al creșterii calității și vizibilității conținutului științific în format digital”, Institutul de Dezvoltare a Societății Informaționale, conferință „Știința Deschisă în Republica Moldova”, 2019, Săptămâna Accesului Deschis/ Open Access Week (organizată anual).

Bibliotecile au conștientizat rolul lor de instituții informaționale, își asumă responsabilitățile înalte pentru formare. În acest context au fost organizate 27 activități/ 279 formabili în dezvoltarea competențelor digitale și de cultura informației, organizate de Centrul de Formare Continuă în Biblioteconomie și Științe ale Informării (instituit în structura BNRM în anul 2018). Majorarea semnificativă a indicatorilor statistici în anul 2019 confirmă interesul personalului din biblioteci pentru dezvoltarea cunoștințelor, abilităților și deprinderilor de a mânui informația fixată pe diferite suporturi, a utiliza programe și aplicații, baze de date, resurse în Acces Deschis, Instrumentul Bibliometric Național, și îndeosebi a promova cunoștințe și deprinderi privind competențele digitale.

Odată cu realizarea obiectivelor Strategiei, în anul 2020 Republica Moldova poate deveni o țară cu o societate informațională mai avansată. Astfel, utilizarea facilităților tehnologiei informației și comunicațiilor, accesul extins la conținutul digital bogat și serviciile informaționale performante vor contribui la sporirea competitivității economice și la asigurarea bunăstării populației.

Referințe bibliografice:

1. KARNAEVA, Liubovi; LUPU, Viorica. Institutional repositories of the university libraries. In: MI-SISQ: Implicare. Creativitate. Durabilitate. Materiale ale conferinței științifice internaționale. 27-28 septembrie 2018, Chisinau. Chisinau, 2018, pp. 122-129. ISBN 978-9975-50-226-9.
2. Modelul strategic al BND Moldavica/ Biblioteca Națională a Republicii Moldova. [on-line]. [citată la 15.04.2020]. Disponibil: <http://www.moldavica.bnrm.md/despre.html#despre>
3. Programul EIFL-OA Moldova. [on-line]. [citată la 15.06.2020]. Disponibil: <https://eifloamoldova.wordpress.com/repozitorii/>
4. Programului național de informatizare a sferei culturii pentru anii 2012-2020. [citată la 15.06.2020]. Disponibil: http://www.bnrm.md/files/accesDedicat/Hotarire_cu_privire_la_Programul_national_de_informatizare_a_sferei_culturii_pentru_anii_2012-2020.pdf
5. Raport de monitorizare a Planului de acțiuni privind implementarea Strategiei Naționale de dezvoltare a societății informaționale „Moldova Digitală 2020”. [on-line]. [citată la 15.06.2020]. Disponibil: https://mei.gov.md/sites/default/files/raport_moldova_digitala_2019.pdf
6. Strategia de dezvoltare a Culturii „Moldova 2020”. [on-line]. [citată la 15.06.2020]. Disponibil: <https://www.slideshare.net/gheador/strategia-de-dezvoltare-a-culturii-moldova-2020>
7. Strategia națională de dezvoltare a societății informaționale „Moldova Digitală 2020”. [on-line]. [citată la 15.06.2020]. Disponibil: https://www.slideshare.net/Dib_ulim/strategia-naional-moldova-digital-2020
8. STAVER, Mihaela. Repozitoriile instituționale – componenta esențială în sistemul de comunicare științifică. In: Magazin bibliologic, 2018, nr. 1-2, pp.104-112. ISSN 1857-1476.